

Šest hrvatskih tvrtki iza kojih stoji privatni kapital razvija projekt izgradnje kombi generacijske plinske elektrane Peruća i reverzibilne hidroelektrane RHE Vrdovalo kojim bi se cijeloj Dalmaciji do 2022. osigurala energetska neovisnost

Podalje od aktualnih političkih previranja, u tišini i daleko od očiju javnosti, šest hrvatskih tvrtki razvija projekt izgradnje kombi kogeneracijske plinske elektrane Peruća i reverzibilne hidroelektrane RHE Vrdovalo vrijedan oko milijardu eura, a koji bi, kada 2022. u potpunosti bude dovršen, južnom dijelu zemlje trebao osigurati dovoljne količine energije i potrebnu energetska stabilnost i sigurnost. Projekt iza kojega stoji privatni kapital, simbolično nazvan Vis Viva ili Živa sila, u vlasništvu je zagrebačkih projektnih tvrtki MCC i Vrdovalo reverzibilne elektrane, a uz dvije spomenute elektrane uključivat će i spojni plinovod Dugopolje-Peruća te dalekovod Peruća-Konjsko s rasklopištem u TS Hrvace. U okviru projekta računa se i na veliki potencijal izgradnje sunčanih i vjetroelektrana u neposrednom okruženju. Projekt računa i na veliki potencijal izgradnje sunčanih i vjetroelektrana u neposrednom okruženju. U sklopu projekta gradit će se kombi kogeneracijska plinska elektrana Peruća snage 450 megavata MW električne energije i 50 MW toplinske energije koja se planira iskoristiti za zagrijavanje objekata u okolici elektrana, ali i plastenika za uzgoj voća, povrća i cvijeća koji se također planiraju podignuti u neposrednoj blizini. Reverzibilna hidroelektrana Vrdovalo snage 2 x 270 MW u turbinskom režimu, 2 x 245 MW u crpnom režimu, vodom će se napajati iz jezera Peruća, koje će se zasebnim cjevovodima transportirati do novog akumulacijskog bazena Ravno Vrdovalo, smještenog na visinskoj razlici od 600 metara u odnosu na površinu jezera Peruća. Punit će se uz pomoć crpki vodom iz jezera Peruća u danima vikenda, a u radnim danima akumulirana voda bit će cjevovodima puštana na turbine smještene ispod bazena. Bazen je ujedno i svojevrsni sustav skladištenja izvora energije. Kompletan sustav cijevi za punjenje i pražnjenje bazena i turbina za proizvodnju električne energije bit će ukopan u tlo. U okviru projekta, osim dvaju postrojenja za proizvodnju električne energije, izgradit će se i zasebno elektroenergetsko rasklopno postrojenje napona 400 kilovolti na koje će se priključiti buduće elektrane te 400-kilovoltni dalekovod dužine 25 kilometara koji će rasklopište na Perući spojiti s rasklopnim postrojenjem u Hrvacama kod Sinja Rasklopno postrojenje Konjsko. Tim dalekovodom će u elektroenergetski sustav Hrvatske godišnje ulaziti dodatnih 1000 MW električne energije proizvedene u dvije spomenute elektrane, što je i ključni trenutak posebno važan za hrvatski energetska sustav jer će dva buduća energetska objekta osiguravati stabilne izvore energije. Za opskrbu kogeneracijske plinske elektrane izgradit će se i spojni plinovod na postojeći magistralni plinovod Bosiljevo - Sinj koji će garantirati stalnu opskrbu potrebnim energentom. Jedna od posebnosti i zanimljivosti ovoga projekta jest i predviđena mogućnost

da se plin kao energent u jednoj od narednih faza obogaćuje vodikom dobivenim elektrolizom od viška energije. Tako proizvedeni vodik pohranjuje se i naknadno dodaje prirodnom plinu u procesu izgaranja na plinskoj turbini, čime se smanjuje potrošnja plina i ostvaruju uštede u proizvodnji električne energije.

Direktor tvrtke MCC, jednog od nositelja projekta, Zoran Burić napominje da su s projektom od početka upoznate sve nadležne državne institucije, a imaju i podršku Hrvatske elektroprivrede. HEP je od početka upoznat s projektom i dao je suglasnost za njegovo uključivanje u prostorne planove energetske objekata u Hrvatskoj, a Burić dodaje i da je HEP pozvan da, ako su zainteresirani, sudjeluju u projektu kao jedan od mogućih partnera. Suradnja je uspostavljena i s glavnim operatorom plinskog sustava Plinacrom, koji je iznimno zainteresiran za izgradnju buduće plinske elektrane koja će kao stabilni potrošač u prosjeku trošiti između 0,3 do 0,5 milijardi kubičnih metara plina na godinu. Također kaže da projekt Vis Viva ima punu podršku i brojnih državnih agencija i tvrtki. "Podržao nas je i Centar za praćenje poslovanja energetske sektora i investicija CEI, čiji je osnovni zadatak priprema dokumentacije za energetske projekte od strateške važnosti za Hrvatsku, a mi prema gotovo svim elementima zadovoljavamo uvjete da budemo strateški projekt. Jedino što nam u ovoj fazi nedostaje da bismo doista i bili proglašeni strateškim projektom jest zadovoljavanje zakonskog uvjeta prema kojemu moramo imati osiguran iznos financiranja u visini od najmanje 10 posto ukupne investicije. Nažalost, aktualni zakonski propisi ne prepoznaju pojam 'developer', odnosno razrađivača projekta u ovoj fazi, no nama je sama podrška CEI-ja značajan plus u razgovorima s budućim partnerima i investitorima", objašnjava Burić. Dodaje i da podršku projektu daje i Državni ured za upravljanje državnom imovinom, DUUDI, koji je spreman prepustiti pravo korištenja državnog zemljišta za buduće objekte. Gotovo polovina zemljišta na kojem će se graditi elektroenergetski objekti u sklopu projekta u državnom je vlasništvu te će s DUUDI-jem nakon ishoda lokacijske dozvole biti sklopljen ugovor o služnosti zemljišta na rok od 30 godina s naknadnom mogućnošću produženja tog roka, ili pak ugovor o pravu građenja. Prostor budućeg akumulacijskog bazena u udolini Ravno Vrdovo iznad Peruće, površine oko 80 hektara, u većinskom je privatnom vlasništvu, no Burić vjeruje da će taj dio posla vezan uz otkup zemljišta biti odrađen bez većih problema i poteškoća. Posao oko sređivanja zemljišno-knjižnih izvadaka i istovremeno prezentacija projekta pred lokalnom samoupravom i stanovništvom općine Hrvace, na čijem će se teritoriju graditi elektrane, već je započet, a budući da lokalna zajednica podržava projekt, Burić vjeruje da će ponuđenu cijenu otkupa, za koju ističe da je vrlo povoljna, naposljetku prihvatiti i vlasnici zemljišta.

Do ovog trenutka dovršena je priprema dokumentacija na temelju koje će, prema

očekivanjima vlasnika projekta, do kraja ove godine ili početkom sljedeće biti ishodena lokacijska dozvola za buduće elektrane, a paralelno s pripremom “papirnatog” dijela posla, traje i potraga za investitorima koji će uložiti svoj novac u buduće energetske objekte. Do sada je u početnu fazu prikupljanja dozvola i pripremu dokumentacije uloženo nekoliko milijuna eura, a Zoran Burić napominje da nakon dovršenja upravnog postupka i kompletiranja potrebne dokumentacije, u okviru čega se do listopada ove godine nakon provedenih javnih rasprava u Hrvacama i Sinju očekuje zeleno svjetlo Ministarstva zaštite okoliša i prirode za studiju utjecaja na okoliš, a dovršene su studije izvedivosti, stručne i tehničke podloge i pribavljene potrebne dozvole, slijedi i dobivanje lokacijske dozvole te komercijalno i financijsko strukturiranje i razrada glavnog projekta s kojim će se izaći pred zainteresirane investitore. Projekt je razvijen uz stručno znanje i višegodišnje iskustvo djelatnika tvrtki Elektroprojekt Zagreb, Projektni biro Split, Energetskog instituta “Hrvoje Požar” te zagrebačkih tvrtki EnergoControl, Geoprojekt i Geokon.

Burić posebno naglašava da je u čitav projekt od samog početka aktivno bila uključena i lokalna zajednica te da imaju aktivnu podršku Splitsko-dalmatinske županije i općine Hrvace, uz čiju suradnju se i određivala lokacija budućih objekata i čije se mišljenje uvažavalo, budući da je upravo suradnja s lokalnom zajednicom važna za buduće donošenje prostornog plana. “Lokalna zajednica je u našem slučaju bila inicijator izmjena prostornog plana koji će omogućiti realizaciju projekta Vis Viva i izgradnju objekata. Stoga mogu reći da imamo doista dobru suradnju s lokalnom zajednicom koja nas podržava, a i prije samog početka proveli smo ispitivanje javnog mišljenja među stanovništvom na području jezera Peruća i općine Hrvace, kako bismo vidjeli kako ‘dišu’, što znaju o projektu i koje im informacije nedostaju”, zaključio je Burić, dodajući kako je pritom posebna pažnja posvećena poštivanju europskih regulativa. Jedno od pitanja vezanih uz ovaj projekt, a koje je bilo od posebne važnosti upravo za lokalnu zajednicu, jest i otvaranje novih radnih mjesta za lokalno stanovništvo, kako u samim energetske objektima, tako i u planiranim plastenicima za uzgoj bilja koji će koristiti toplinsku energiju. Također su, kaže, prilikom određivanja lokacije budućih elektrana i planiranja samih objekata konzultirali i biologe kako bi maksimalno smanjili negativan utjecaj objekata budućih energana na živi svijet, posebno na životinje i njihova staništa, a konačnu riječ o tome dat će i studija utjecaja na okoliš, za koju Burić vjeruje da će biti prihvaćena bez zamjerki.

Početkom lipnja je u općini Hrvace, na čijem će teritoriju biti izgrađene elektrane, održana i prva sjednica stručnog povjerenstva za praćenje izgradnje plinske elektrane, dalekovoda i plinovoda, što je svojevrsni uvod u javnu raspravu o projektu. Stručno povjerenstvo je, prema Burićevim riječima, razgledalo lokaciju, razgovaralo se o detaljima studije utjecaja na

okoliš, a nakon njihova očitovanja o dokumentu studije u kolovozu ove godine pokreće se i javna rasprava o sva tri objekta, tijekom koje će lokalna zajednica imati priliku kroz javna izlaganja i prezentacije u općini Hrvace, ali i u obližnjem Sinju, upoznati se sa svim detaljima budućih energetske objekata te će moći iznijeti svoje primjedbe na projekt. Zasebni postupak i javna rasprava također će paralelno biti pokrenuti i za objekt reverzibilne hidroelektrane Vrdovo. Bude li sve teklo po planu i zacrtanom dinamikom, već iduće, 2017. godine nositelji projekta planiraju na temelju lokacijske dozvole ishoditi i građevinsku dozvolu, potom i raspisati natječaj za izvođače radova i isporučitelje opreme te iste godine započeti s izgradnjom objekata. Dovođenje izgradnje i opremanja kogeneracijske plinske elektrane Peruća planiran je za 2020. godinu, a reverzibilne hidroelektrane Vrdovo 2022. godine. Tvrtke MCC i Vrdovo reverzibilne elektrane kao nositelji projekta računaju na potencijalne investitore kojima će projekt uskoro biti predstavljen, no ne odbacuju i mogućnost financiranja novcem iz Velikog investicijskog plana za Europu, poznatijeg kao Junckerov plan, ili pak iz raspoloživih fondova Europske unije. U svakom slučaju, početak izgradnje oba energetska objekta označit će kraj dugog "sušnog" razdoblja u kojem u Dalmaciji nije izgrađeno ijedno novo postrojenje za proizvodnju električne energije te bi tim projektom jug Hrvatske konačno trebao dobiti trajni i stabilni izvor energije.

izvor: nacional.hr